

วิชา หลักการแก้ปัญหาด้วยภาษาคอมพิวเตอร์
รหัสวิชา ว30288
เรื่อง การเขียนผังงานเบื้องต้น (Flow Chart)
โดย
ครูเจตวัตร สวัสดิ์พาณิชย์

หลักการแก้ปัญหาด้วยภาษาคอมพิวเตอร์ 1
บรรยาย โดย ครูเจตวัตร สวัสดิ์พาณิชย์

การเขียนผังงาน (Flow Chart)
หมายถึงอะไร ?????

หลักการแก้ปัญหาด้วยภาษาคอมพิวเตอร์ 2
บรรยาย โดย ครูเจตวัตร สวัสดิ์พาณิชย์

ความหมายของการเขียนผังงาน (Flow Chart)

การเขียนผังงาน (Flow Chart) คือ การเขียนแผนผังการทำงาน โดยการใช้กล่องกิจกรรมหรือสัญลักษณ์ แทนข้อความ เพื่อเป็นการสื่อความหมายเดียวกัน และเป็นลำดับขั้นตอน

โดยสัญลักษณ์ที่ใช้จะต้องเป็นไปตามมาตรฐาน ซึ่งหน่วยงานที่เป็นผู้กำหนดมาตรฐาน คือ American National Standard Institute (ANSI) และ International Standard Organization (ISO)

หลักการแก้ปัญหาด้วยภาษาคอมพิวเตอร์ 3
บรรยาย โดย ครูเจตวัตร สวัสดิ์พาณิชย์

ประโยชน์ของผังงาน

1. สามารถเรียนรู้และเข้าใจได้ง่าย เพื่อผังงานไม่ขึ้นอยู่กับภาษาคอมพิวเตอร์ภาษาใดภาษาหนึ่งโดยเฉพาะ
2. ผังงานเป็นการสื่อความหมายด้วยภาพ ทำให้ง่ายและสะดวกในการพิจารณาถึงลำดับขั้นตอนในการทำงาน ต่างกับการบรรยายเป็นคำอธิบาย เพราะอาจสื่อความหมายผิดไปได้
3. ในโปรแกรมที่ไม่ซับซ้อน สามารถใช้ผังงานตรวจสอบความถูกต้องของลำดับขั้นตอนได้ง่ายถ้ามีข้อผิดพลาด สามารถแก้ไขได้สะดวกและรวดเร็ว
4. การเขียนโปรแกรมโดยพิจารณาจากผังงาน สามารถทำงานง่ายและรวดเร็ว
5. การบำรุงรักษาโปรแกรม เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงแก้ไขโปรแกรม สามารถดูผังงานเพื่อแก้ไขคำสั่งในโปรแกรมก่อนแก้ไขได้

หลักการแก้ปัญหาด้วยภาษาคอมพิวเตอร์

บทเรียนที่ 1

บรรยาย โดย ครูเจตวัตร สวัสดิ์พาณิชย์

4

ประเภทของผังงานแบบสัญลักษณ์

ผังงานแบบสัญลักษณ์แบ่งได้ 2 ประเภท

ผังงานระบบ (System Flowchart)

คือ ผังงานที่แสดงขั้นตอนการทำงานในระบบอย่างกว้าง ๆ แต่ไม่เจาะลงในระบบงานย่อย

ผังงานโปรแกรม (Program Flowchart)

คือ ผังงานที่แสดงถึงขั้นตอนในการทำงาน ของโปรแกรม ตั้งแต่รับข้อมูล คำนวณ จนถึงแสดงผลลัพธ์

หลักการแก้ปัญหาด้วยภาษาคอมพิวเตอร์

บทเรียนที่ 1

บรรยาย โดย ครูเจตวัตร สวัสดิ์พาณิชย์

5

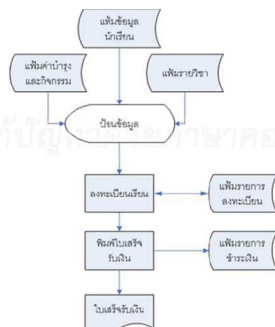

รูปแบบผังงานระบบ (System Flowchart)

หลักการแก้ปัญหาด้วยภาษาคอมพิวเตอร์

บทเรียนที่ 1

บรรยาย โดย ครูเจตวัตร สวัสดิ์พาณิชย์

6

รูปแบบผังงานโปรแกรม (Program Flowchart)

หลักการแก้ปัญหาด้วยภาษาคอมพิวเตอร์

บรรยาย โดย ครูเจตวัตร สวัสดิ์พาณิชย์

สัญลักษณ์เบื้องต้นในการเขียนผังงาน

หลักการแก้ปัญหาด้วยภาษาคอมพิวเตอร์

บรรยาย โดย ครูเจตวัตร สวัสดิ์พาณิชย์

สัญลักษณ์เบื้องต้นในการเขียนผังงาน

สัญลักษณ์	หน้าที่	ตัวอย่าง
1. Terminal หรือ Terminator 	แทน "จุดเริ่มต้น" หรือ "จุดสิ้นสุด" ของผังงาน	<div style="border: 1px solid black; border-radius: 15px; padding: 5px; display: inline-block; margin-bottom: 5px;">START</div> <div style="border: 1px solid black; border-radius: 15px; padding: 5px; display: inline-block;">STOP</div>
2. Process 	แทน "การประมวลผล" หรือ "การทำงาน"	<div style="border: 1px solid black; padding: 5px; display: inline-block; margin-bottom: 5px;">$X = Y + Z$</div> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; display: inline-block;">คำนวณพื้นที่วงกลม</div>

หลักการแก้ปัญหาด้วยภาษาคอมพิวเตอร์

บรรยาย โดย ครูเจตวัตร สวัสดิ์พาณิชย์

สัญลักษณ์เบื้องต้นในการเขียนผังงาน

สัญลักษณ์	หน้าที่	ตัวอย่าง
3. Input หรือ Output 	แทนข้อมูลนำเข้า หรือ แสดงผลข้อมูล โดยที่ไม่ได้ระบุชื่อ	
4. Manual Input 	แทนการรับข้อมูลเข้าทางแป้นพิมพ์ (Keyboard)	

หลักการแก้ปัญหาด้วยภาษาคอมพิวเตอร์

Computer Systems 1st semester

10

บรรยาย โดย ครูเจตวัตร สวัสดิ์พาณิชย์

สัญลักษณ์เบื้องต้นในการเขียนผังงาน

สัญลักษณ์	หน้าที่	ตัวอย่าง
5. Decision 	แทนการตัดสินใจ, หรือ การเปรียบเทียบข้อมูล	
6. Display 	แทนการแสดงผลหรือ ออกทางจอภาพ	

หลักการแก้ปัญหาด้วยภาษาคอมพิวเตอร์

Computer Systems 1st semester

11

บรรยาย โดย ครูเจตวัตร สวัสดิ์พาณิชย์

สัญลักษณ์เบื้องต้นในการเขียนผังงาน

สัญลักษณ์	หน้าที่	ตัวอย่าง
7. Document 	แทนการแสดงผลหรือ ออกทางหน้ากระดาษ หรือ เครื่องพิมพ์	
8. Connector 	แทนการเชื่อมต่อของเส้นการทำงาน หรือ เชื่อมต่อผังงานในหน้ากระดาษเดียวกัน	

หลักการแก้ปัญหาด้วยภาษาคอมพิวเตอร์

Computer Systems 1st semester

12

บรรยาย โดย ครูเจตวัตร สวัสดิ์พาณิชย์

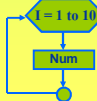

สัญลักษณ์เบื้องต้นในการเขียนผังงาน

สัญลักษณ์	หน้าที่	ตัวอย่าง
	แทนการเชื่อมต่อของผังงานที่อยู่คนละหน้ากระดาษ	
	แทนการกำหนดการทำงานของการทำงานซ้ำ (Loop)	

หลักการแก้ปัญหาด้วยภาษาคอมพิวเตอร์

บรรยาย โดย ครูเจตวัตร สวัสดิ์พาณิชย์

13

สัญลักษณ์เบื้องต้นในการเขียนผังงาน

สัญลักษณ์	หน้าที่	ตัวอย่าง
	แทนทิศทางการดำเนินงาน	
	แทนการอธิบายรายละเอียดเพิ่มเติม	

หลักการแก้ปัญหาด้วยภาษาคอมพิวเตอร์

บรรยาย โดย ครูเจตวัตร สวัสดิ์พาณิชย์

14

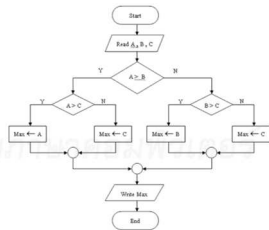

หลักเกณฑ์ในการเขียนผังงาน

หลักการแก้ปัญหาด้วยภาษาคอมพิวเตอร์

บรรยาย โดย ครูเจตวัตร สวัสดิ์พาณิชย์

15

หลักเกณฑ์ในการเขียนผังงาน

1. ทิศทางการไหลในผังงาน มีกฎว่าต้องเขียนจากบนลงล่างและจากซ้ายไปขวา

หลักการแก้ปัญหาด้วยภาษาคอมพิวเตอร์ สอนโดย ครูเจตวัตร สวัสดิ์พาณิชย์ 16

บรรยาย โดย ครูเจตวัตร สวัสดิ์พาณิชย์

หลักเกณฑ์ในการเขียนผังงาน

2. ผังงาน (Flowchart) จะต้องใช้สัญลักษณ์ที่เป็นตามมาตรฐาน อาจจะมีขนาดต่างกัน แต่รูปร่างต้องเป็นสัดส่วนตามมาตรฐาน และมีการเขียนข้อความ (Text) ไว้ภายในสัญลักษณ์ เช่น

- สัญลักษณ์จุดเริ่มต้น → Start
- สัญลักษณ์การประมวลผล → $A = B + C$
- สัญลักษณ์การตัดสินใจ → $A = 20$

หลักการแก้ปัญหาด้วยภาษาคอมพิวเตอร์ สอนโดย ครูเจตวัตร สวัสดิ์พาณิชย์ 17

บรรยาย โดย ครูเจตวัตร สวัสดิ์พาณิชย์

หลักเกณฑ์ในการเขียนผังงาน

3. หลีกเลี่ยงการโยงเส้นไปมา ในทิศทางที่ตัดกัน ให้ใช้เครื่องหมายแสดงจุดต่อเนื่องได้ และทุกจุดในผังงานไม่มีการปล่อยจุดใดจุดหนึ่งไว้ลอยๆ

หลักการแก้ปัญหาด้วยภาษาคอมพิวเตอร์ สอนโดย ครูเจตวัตร สวัสดิ์พาณิชย์ 18

บรรยาย โดย ครูเจตวัตร สวัสดิ์พาณิชย์

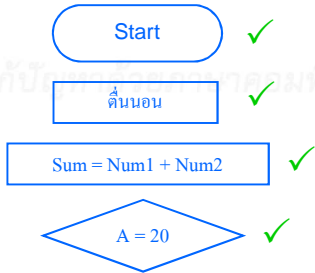

หลักเกณฑ์ในการเขียนผังงาน

4. ใช้คำอธิบายที่กะทัดรัดและเข้าใจง่าย

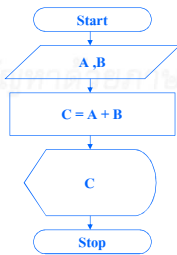

หลักเกณฑ์ในการเขียนผังงาน

5. มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย สะอาด และเป็นลำดับขั้นตอน

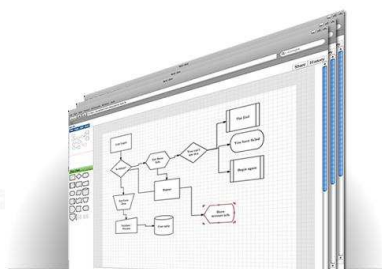

ลักษณะการเขียนผังงานที่ดี

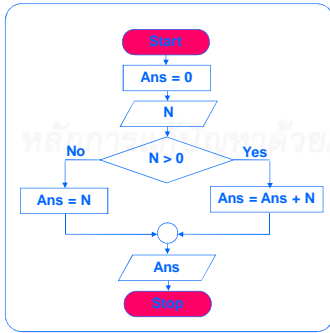

ลักษณะการเขียนผังงานที่ดี

1. ทุกผังงานต้องมีจุดเริ่มต้นและจุดสิ้นสุดอย่างละ 1 จุดเท่านั้น

หลักการแก้ปัญหาด้วยภาษาคอมพิวเตอร์

บทเรียนที่ 1

22

บรรยาย โดย ครูเจตวัตร สวัสดิ์พาณิชย์

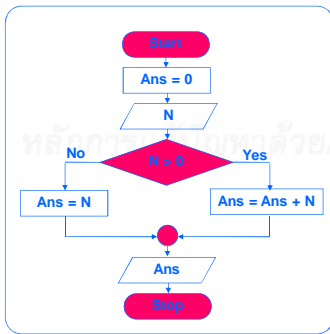

ลักษณะการเขียนผังงานที่ดี

2. ทุกสัญลักษณ์ของผังงาน ต้องมีลูกศรชี้ทิศทางเข้าและออกอย่างละ 1 ทิศทาง

ชกเว้น

- สัญลักษณ์จุดเริ่มต้น / จุดสิ้นสุด
- สัญลักษณ์ การตัดสินใจ
- สัญลักษณ์จุดเชื่อมต่อ

หลักการแก้ปัญหาด้วยภาษาคอมพิวเตอร์

บทเรียนที่ 1

23

บรรยาย โดย ครูเจตวัตร สวัสดิ์พาณิชย์

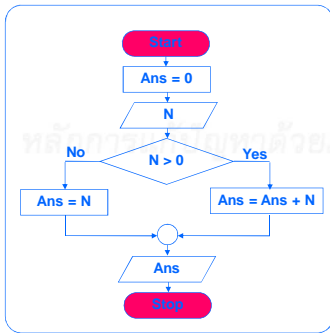

ลักษณะการเขียนผังงานที่ดี

3. สัญลักษณ์จุดเริ่มต้นจะมีเฉพาะลูกศรชี้ทิศทางออก สัญลักษณ์จุดสิ้นสุด มีเฉพาะทิศทางเข้า

หลักการแก้ปัญหาด้วยภาษาคอมพิวเตอร์

บทเรียนที่ 1

24

บรรยาย โดย ครูเจตวัตร สวัสดิ์พาณิชย์

ลักษณะการเขียนผังงานที่ดี

7. ไม่ควรเขียนเส้นลูกศร เพื่อทำการโยงลำดับขั้นตอนที่อยู่ห่างกัน ให้ใช้เครื่องหมายในการเชื่อมต่อแทน

หลักการแก้ปัญหาด้วยภาษาคอมพิวเตอร์ สอนโดย ครูเจตวัตร สวัสดิ์พาณิชย์ 28

บรรยาย โดย ครูเจตวัตร สวัสดิ์พาณิชย์

ลักษณะการเขียนผังงานที่ดี

8. การเขียนผังงานหากกระบวนการยังไม่จบภายในหน้ากระดาษเดียวกันจะต้องมีการใช้สัญลักษณ์เชื่อมต่อระหว่างหน้ากระดาษ

หลักการแก้ปัญหาด้วยภาษาคอมพิวเตอร์ สอนโดย ครูเจตวัตร สวัสดิ์พาณิชย์ 29

บรรยาย โดย ครูเจตวัตร สวัสดิ์พาณิชย์

ลักษณะการเขียนผังงานที่ดี

9. ผังงานต้องมีชัดเจนและเป็นระเบียบเรียบร้อย สามารถเข้าใจขั้นตอนได้ง่าย

หลักการแก้ปัญหาด้วยภาษาคอมพิวเตอร์ สอนโดย ครูเจตวัตร สวัสดิ์พาณิชย์ 30

บรรยาย โดย ครูเจตวัตร สวัสดิ์พาณิชย์

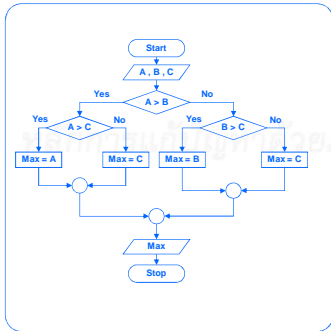

ลักษณะการเขียนผังงานที่ดี

10. ผังงานต้องครอบคลุม การทำงานทุกขั้นตอน หรือเงื่อนไขของการปฏิบัติงานทั้งหมด ตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงจบการทำงาน

โจทย์ปัญหาชวนคิด ชุดที่ 3

1. การเขียนผังงานหมายถึงอะไร ?
2. ประเภทของผังงานแบบสัญลักษณ์มีกี่ประเภท อะไรบ้าง ?
3. หลักเกณฑ์ในการเขียนผังงานมีอะไรบ้าง ? (บอกมาทุกข้อ)
4. จงยกตัวอย่างของลักษณะการเขียนผังงานที่ดีพร้อมทั้งวาดรูปผังงานที่ดี มาอย่างน้อย 1 ตัวอย่าง?

โจทย์ปัญหาชวนคิด ชุดที่ 3

5. จงบอกชื่อและหน้าที่ของสัญลักษณ์ผังงาน ตามที่กำหนดให้

ลำดับ	สัญลักษณ์	ชื่อสัญลักษณ์	หน้าที่
1			
2			
3			
4			
5			
6			
7			
8			
9			
10			
11			
12			
